

**Uchwała Nr 475/LII/2006
Rady Miejskiej w Ostrołęce
z dnia 30 marca 2006r.**

w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z póź. zm.) art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485) postanawia się, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
w Ostrołęce**

Krzysztof Majkowski

Załącznik do Uchwały Nr 475/LII/2006
Rady Miejskiej w Ostrołęce
z dnia 30 marca 2006 r.
w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania
Narkomanii na lata 2006-2010

MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2006-2010

Wstęp

Używanie środków psychoaktywnych na terenie miasta Ostrołęki to fakt niezaprzeczalny. Młodzi ludzie zażywają różne substancje psychoaktywne. Wszystko to, co można spotkać na polskiej scenie narkotycznej jest również dostępne w naszym mieście. Dostępność i zróżnicowanie narkotyków na terenie miasta Ostrołęki jest bardzo duża. Na każdym osiedlu, w każdej szkole, na każdej dyskotekce znajdują się osoby, które rozprawdzają narkotyki. Z tym wiąże się bardzo duże zagrożenie, że większość dzieci i młodych ludzi ma z narkotykami kontakt pośredni lub bezpośredni. To wszystko ułatwia eksperymentowanie z narkotykami. Pojawia się ryzyko, że część osób nadużywa lub zacznie nadużywać substancje psychoaktywne co w rezultacie doprowadzi w dużym procencie do uzależnienia się ich od środków psychoaktywnych.

Konsekwencje używania środków odurzających są bardzo duże. Koszty takie ponoszą ludzie, którzy mają z narkotykami kontakt, ich rodziny, a także całe lokalne społeczeństwo. Z używaniem środków psychoaktywnych ściśle powiązany jest wzrost przestępczości w mieście, zagrożenie patologią, rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych, prostytucja, demoralizacja młodych osób i dzieci, duże koszty związane z leczeniem osób uzależnionych i współuzależnionych.

Narkomania powoduje stały wzrost problemów społecznych. Stwarza zagrożenie i obniża ogólny poziom zdrowia społeczeństwa.

Opracowanie lokalnego programu dotyczącego narkomanii ma przeciwdziałać używaniu środków psychoaktywnych, zmniejszać zjawisko narkomanii w społeczności lokalnej i skutecznie pomagać osobom uzależnionym od narkotyków.

Program powstał na podstawie Miejskiej Strategii Przeciwdziałania Narkomanii w Ostrołęce opracowanej przez Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja”.

Diagnoza dotycząca używania środków psychoaktywnych.

W październiku 2005r. pracownicy i współpracownicy Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem "Nadzieja" - psycholodzy, psychoterapeuci i specjaliści ds. uzależnień na co dzień pracujący z młodzieżą, przeprowadzili na terenie miasta Ostrołęki badania dotyczące używania środków psychoaktywnych. Przede wszystkim miały one na celu zdiagnozowanie pomiaru natężenia zjawiska, jakim jest używanie przez młodzież substancji psychoaktywnych, takich jak:

- legalne (alkohol, leki przeciwbólowe, leki nasenne i substancje wziewne),
- oraz nielegalne (narkotyki, których produkcja i obrót są zabronione przez prawo).

Podstawowymi pytaniami badawczymi były pytania o:

- liczbę młodych ludzi, którzy mieli doświadczenia z w/w środkami,
- stopień nasilenia tych doświadczeń,
- wiek inicjacji,
- rodzaj używanych substancji psychoaktywnych,
- miejsca, w których młodzież po nie sięga.

Badaniem została objęta młodzież kl. II szkół ponadgimnazjalnych w liczbie 402 osoby, przede wszystkim uczniowie szkół licealnych oraz techników. Mało reprezentatywną grupę stanowi młodzież szkół zawodowych (15 osób), ponieważ ankieta była dla nich zbyt trudna do wykonania.

Dobór klas miał charakter losowy. Uczestnictwo w badaniach było dobrowolne. Badaniu poddano wszystkich obecnych uczniów w klasie. Część nauczycieli zgłaszała nieobecność osób, które mogą należeć do grupy ryzyka.

Badanie zostało zrealizowane metodą ankiety audytorskiej (badanie zbiorowe).

Podsumowując wyniki badań ankietowych można wyciągnąć następujące wnioski:

- ponad 2/3 (71,4%) uczniów przynajmniej raz w życiu sięgnęła po środki psychoaktywne,
- najczęściej młodzież eksperymentuje z alkoholem (71,4%), częściej kobiety (73,8%) niż mężczyźni (67,7%),
- używanie narkotyków i leków (bez wskazań lekarskich) zależne jest od płci. Mężczyźni deklarują próby używania wszystkich narkotyków, najczęściej sięgają po marihuanę (31,6%), haszysz (11,4%), w następnej kolejności po amfetaminę i leki uspokajające, (8,9%). Kobiety najczęściej używają leków uspokajających (14,8%) i marihuany (8,6%),

- wiek inicjacji w przypadku sięgania po alkohol, leki uspokajające i pobudzające jest bardzo wczesny – 10 rok życia, 12- latkowie próbują już marihuany, 13 -latkowie znają haszysz i amfetaminę,
- 1% ankietowanych jest uzależniona od środków psychoaktywnych (codzienne używanie), 2,7% sięga po nie aż kilka razy w tygodniu, 15,7% nadużywa je ze względu na stały kontakt (kilka razy w miesiącu),
- badani sięgają po omawiane substancje najczęściej w miejscach, gdzie gromadzi się młodzież i nie ma kontroli dorosłych (w pubie, na spotkaniach z rówieśnikami). Najrzadziej młodzi ludzie sięgają po środki psychoaktywne w samotności,
- statystycznie każdy uczeń mógłby wskazać 7 –em osób biorących narkotyki. Część ankietowanych jest poważnie zagrożona uzależnieniem ze względu na środowisko, w którym przebywa (kilkadziesiąt osób biorących narkotyki). Część uczniów nie zna w ogóle lub zna jedną, bądź dwie osoby zażywające narkotyki.

Dodatkowy obraz zjawiska narkomanii pokazują dane uzyskane z:

1. Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Regionalnego Ośrodka Terapii Poradni Rehabilitacyjno- Readaptacyjnej „Nadzieja” w Ostrołęce, na ulicy Kościuszki 24/26. Poradnia prowadzona przez Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem “Nadzieja”.
2. Ośrodka Terapii Uzależnień od Alkoholu przy Samodzielnym Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrołęce, Al. Jana Pawła 120.
3. Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Medelis” w Ostrołęce, ul. Gorbatowa 70/27.

W ww. jednostkach w 2004 r. leczyły się 192 osoby.

Z “Diagnozy problemów narkotyków i narkomanii w województwie mazowieckim” przeprowadzonej w 2000 r. wynika, że obok powiatu warszawskiego tożsamego z miastem do najbardziej zagrożonych narkomanią powiatów należą powiat piaseczyński i miejski Ostrołęka. Ostrołęka jest jedynym oprócz Warszawy w województwie mazowieckim miastem o wysokim wskaźniku zagrożenia narkomanią - dane na podstawie przyjęć do leczenia stacjonarnego.

Podmioty i instytucje, których zadaniem jest przeciwdziałanie narkomanii:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie i działający w jego ramach Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzi poradnictwo, konsultacje w zakresie szukania fachowej pomocy, wczesne interwencje w środowisku, współpracę z instytucjami leczącymi i organizacjami pozarządowymi, pomoc finansową osobom w trudnej sytuacji materialnej w rozpoczęciu procesu leczenia.
- Straż Miejska prowadzi zajęcia profilaktyczne w ostrołęckich szkołach pt. “Alkohol, narkotyki – pomyśl zanim będzie za późno” są to zajęcia w formie pogadanki i prezentacji filmu. Także celem patrolu szkolnego prowadzonego we współpracy z Policją jest kontrola miejsc, w których gromadzi się młodzież oraz wychwytywanie sytuacji związanych z używaniem narkotyków przez młodych ludzi.
- Komenda Miejska Policji organizuje spotkania cykliczne z młodzieżą, na których informuje o odpowiedzialności karnej w zakresie posiadania, używania i obrotu nielegalnymi substancjami psychoaktywnymi, a także dokonuje prezentacji umiejętności psa od wykrywania narkotyków. Ponadto prowadzone są szkolenia z zakresu używania narkotyków dla funkcjonariuszy Policji z pionu prewencji i dzielnicowych.
- Sąd Rejonowy w Ostrołęce, szczególnie poprzez oddziaływania kuratorów sądowych
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna prowadzi poradnictwo, terapię, konsultacje w zakresie używania narkotyków przez dzieci i młodzież oraz telefon zaufania.
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji organizuje imprezy sportowe kierując się ideą profilaktyki poprzez sport i aktywność ruchową np. Półmaraton pod hasłem “Nie piję, nie palę”.
- Miejski Klub Sportowy “Narew”, Uczniowski Klub Sportowy “Diament” przy Szkole Podstawowej Nr 10 prowadzą działania sportowe o charakterze profilaktycznym.
- Ponadto na terenie miasta Ostrołęki działają placówki wsparcia dziennego oraz organizowane są zajęcia dla dzieci i młodzieży zagrożonej patologią. Organizację czasu wolnego tym dzieciom zapewniają: MOPR, Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo–Wychowawcza, TPD, ZHP i Caritas. W program działalności placówek i zajęć dla dzieci wpisane są różne działania profilaktyczne z zakresu uzależnień. Realizowane są następujące programy profilaktyczne: “Dziękuję nie”, “Odlot”, “Odczuwaj, ufaj, mów”.
- Lokalne szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły średnie, które w swoich działaniach podejmują organizację czasu wolnego oraz różnorodne formy zajęć profilaktycznych z

zakresu uzależnień: pogadanki, prelekcje, spotkania z terapeutami i osobami, które poradziły sobie z własnym uzależnieniem, spektakle teatralne, szkolne konkursy plastyczne, realizacja konkretnych programów profilaktycznych min. “Wybierz Sam”, Korekta”, “Odłot”.

- Środowiskowy Hufiec Pracy OHP w Ostrołęce realizuje programy edukacyjno - wychowawcze i terapeutyczno – profilaktyczne skierowane do młodzieży: “Edukacja dla zdrowego życia”; “Szansa 13 -18 nie jesteś sam” - szkolenie z zakresu profilaktyki uzależnień. Także spotkania wychowawcze; bezpieczne ferie, bezpieczne wakacje, trening zastępowania agresji.
- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem “Nadzieja”. Działalność Stowarzyszenia to pomoc ludziom z problemem uzależnienia i ich rodzinom poprzez terapię, psychoterapię osób uzależnionych i współuzależnionych, udział w grupie terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz grupie wsparcia dla rodziców osób biorących narkotyki, poradnictwo, interwencje kryzysowe w zakresie uzależnień. Stowarzyszenie prowadzi Poradnię Uzależnień, ma podpisany kontrakt z NFZ, dzięki czemu leczenie jest bezpłatne.
- Stowarzyszenie “Grafiti”. Ma w statucie prowadzenie zajęć edukacyjno – profilaktycznych z młodzieżą. Od stycznia 2006 r. realizuje projekt “Teraz My” finansowany przez Narodową Agencję “Młodzież” . Jest to forma profilaktyki poprzez sport. Program będzie skierowany głównie do społeczności pacjentów leczących się w MONARZE: Ostrołęka, Lipianka, Wyszaków oraz społeczność lokalna (w celu integracji osób leczących się ze środowiskiem ludzi zdrowych).
- Chrześcijański Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin (czynny cztery godziny w tygodniu) w swojej ofercie ma: prelekcje w szkołach o tematyce uzależnień, poradnictwo i terapię indywidualną.

Institucje zajmujące się leczeniem osób uzależnionych od narkotyków:

- MONAR – stacjonarny ośrodek leczenia uzależnień.
- Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu przy SZPZOZ im. Dr J. Psarskiego, ośrodek zajmuje się leczeniem stacjonarnym osób uzależnionych głównie od alkoholu bądź osób uzależnionych krzyżowo.
- NZOZ “Medelis” prowadzi detoksykację osób uzależnionych od narkotyków i poradnictwo, głównie oferta lecznicza jest skierowana do osób uzależnionych od alkoholu

- NZOZ “Nadzieja” prowadzony przez Stowarzyszenie “Nadzieja”, oferta terapeutyczna skierowana do osób z problemem używania narkotyków i członków ich rodzin, terapia grupowa, psychoterapia indywidualna, poradnictwo, konsultacje psychiatryczne. Poradnia Uzależnień działa w trybie ambulatoryjnym: pomoc dzieciom, młodzieży i dorosłym.

Cele i zadania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010

Cele:

- przeciwdziałanie narkomanii,
- zmniejszanie narkomanii w społeczności lokalnej,
- udzielanie pomocy osobom z problemem używania narkotyków.

Zadania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii wynikają z zadań własnych Gminy obejmujących:

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez:

- Wspieranie działalności organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką uzależnienia od narkotyków.
- Działalność grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych.
- Programy postrehabilitacyjne dla osób wychodzących z uzależnienia.
- Programy ambulatoryjne w zakresie poradnictwa, konsultacji, terapii dla osób z problemem używania narkotyków (z różnym stopniem zaawansowania).
- Pomoc terapeutyczna dla osób współuzależnionych.
- Uruchomienie programu redukcji szkód we współpracy z placówkami medycznymi: program metadonowy, program wymiany igieł i strzykawek. Wśród osób uzależnionych od narkotyków duży odsetek stanowią osoby uzależnione od heroiny, które przyjmują narkotyki drogą iniekcji. Często rozrzucają zużyte strzykawki i igły na osiedlach, w parkach, zwiększając tym samym ryzyko rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych takich jak HCV, HIV.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej poprzez;

- Szkolenie pracowników różnych służb w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawiskom uzależnienia od środków psychoaktywnych.
- Prowadzenie punktów konsultacyjnych.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez;

- Edukację społeczną na temat przeciwdziałania narkomanii prowadzoną w ramach punktów konsultacyjnych oraz szkoleń, między innymi dla pedagogów, pielęgniarek szkolnych, pracowników socjalnych i służb porządku publicznego.
- Współpracę z lokalnymi mediami w zakresie przekazu profesjonalnej wiedzy na temat narkotyków, możliwości podejmowania interwencji, działań profilaktycznych.
- Opracowanie i rozpowszechnianie na terenie miasta materiałów informacyjnych z zakresu szukania pomocy dotyczącej problemów narkomanii, w tym także poprzez internet np. na stronach internetowych Urzędu Miasta Ostrołęka.
- Kontynuację działań profilaktycznych i edukacyjnych w szkołach, włączając jak dotychczas różne formy oddziaływań profilaktycznych.
- Wczesną profilaktykę w szkołach podstawowych. Działania profilaktyczne powinny być skierowane na kształtowanie zdrowego stylu życia, uczenie umiejętności społecznych, uczenie atrakcyjnych form organizacji życia, rozwijanie zainteresowań, ale także pokazywanie konsekwencji kontaktów z narkotykami.
- Działania profilaktyczne mające na celu przekazanie rodzicom wiedzy o narkotykach, a także uczenie ich umiejętności budowania prawidłowych relacji w rodzinie.
- Realizację w szkołach programów wychowawczych rozwijających zainteresowania, zajęcia sportowe i inne formy organizacji czasu wolnego.
- Wspieranie działających klubów osiedlowych i zakładanie nowych. W mieście Ostrołęka działa niewiele klubów dla młodzieży. Młodzież sama zgłaszała zapotrzebowanie na tworzenie miejsc, w których mogłaby się spotkać, spędzić w sposób atrakcyjny wolny czas.

- Promowanie aktywności sportowej poprzez zakładanie i rozwijanie działalności istniejących młodzieżowych klubów sportowych.
- Zaangażowanie młodzieży do działań profilaktycznych, aktywizację ludzi młodych. W znacznym stopniu zwiększa to wiarygodność oddziaływań profilaktycznych. Stworzenie programu "partyworker".
- Współpracę z Krajowym Biurem d.s. Przeciwdziałania Narkomanii i innymi podmiotami w ramach realizacji edukacji publicznej. Włączanie się w ogólnopolskie akcje w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii poprzez:

- Wsparcie materialne i edukacyjne organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką narkomanii.
- Współdziałanie z osobami, które profesjonalnie zajmują się terapią osób uzależnionych i członków ich rodzin.
- Współpracę między podmiotami zajmującymi się przeciwdziałaniem narkomanii. Szczególnie istotna jest współpraca między sektorem lecznictwa, pomocy społecznej i policją.
- Aktywizowanie i integrowanie przedstawicieli podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii.
- Stworzenie na terenie miasta większej ilości posterunków dzielnicowych. Dzielnicowy to często osoba, która ma bardzo dobre rozeznanie w problematyce na swoim osiedlu i może podjąć wiele skutecznych działań ograniczających rozwój narkomanii.
- Mobilizowanie organizacji pozarządowych do pozyskiwania dotacji z innych źródeł niż Urząd Miasta Ostrołęka przez podmioty realizujące działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionym dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego poprzez:

- Poradnictwo, konsultacje w zakresie szukania fachowej pomocy, wczesne interwencje w środowisku, współpracę z instytucjami leczącymi i organizacjami pozarządowymi, udzielanie różnych form pomocy, w tym finansowej.

Zadania zawarte w Programie realizowane są przez Miasto Ostrołęka, jednostki podległe Miastu, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty.

Skuteczna realizacja Programu może przynieść wymierne korzyści, tj. między innymi :

- zmniejszenie liczby osób uzależnionych od substancji psychaktywnych,
- poprawę funkcjonowania osób w rodzinie i w najbliższym środowisku,
- zwiększenie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnienia wśród lokalnej społeczności,
- zmniejszenie wydatków na świadczenia zdrowotne i socjalne.

Istotnym jest monitorowanie problemu narkomanii w mieście Ostrołęce poprzez systematyczne zbieranie danych statystycznych. Dane te pozwolą na planowanie i podejmowanie właściwych rozwiązań w obrębie narkomanii, wyznaczanie celów do dalszej pracy, modyfikację podjętych oddziaływań zgodnie z faktycznym zapotrzebowaniem przy uwzględnieniu możliwości i zasobów Miasta Ostrołęka.